

Burgerschapvisie

Innovatief Islamitisch Onderwijs

SIION

SIION, oktober 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doelgroep	3
Visie op burgerschapsonderwijs in Nederland en Den Haag.....	4
Kader.....	4
Context.....	5
Taal.....	5
History of civilisations, geschiedenis der beschavingen	6
Visie op religie en samenleving	6
Islamitisch perspectief	6
Het geloof: vreedzaam samenleven	6
Identiteit en voorbeeldgedrag.....	7
Discriminatie en racisme.....	7
Fragmentering en globalisering.....	7
Kernwaarden en bouwstenen	8
Kernwaarden en kerndoel	8
Bouwstenen voor het burgerschapsonderwijs.....	8
Organisatie van de Stichting SIION en de Aida scholen.....	10
De Stichting SIION	10
Raad van Toezicht	10
Bestuur.....	10
De scholen	10
Directies	11
De teams	11
Kwaliteitsmanagement met cyclische en iteratieve aanpak	11
Reglementen en transparantie.....	11
Bijlage Actuele bezetting governance SIION	12
Raad van Toezicht	12
Bestuur.....	12
Directies.....	12

Inleiding

De Stichting Innovatief Islamitisch Onderwijs in Nederland (SIION) wil kwalitatief hoogwaardig islamitisch onderwijs verzorgen in Nederland, met de start in Den Haag. SIION doet dat vanuit een visie op burgerschap in de Nederlandse en internationale samenleving vanuit islamitisch perspectief. SIION ontving voldoende steunbetuigingen voor Basisschool AIDA (PO) en voor het AIDA college (VO). Voor het Voortgezet Onderwijs is voldoende steun ontvangen voor de niveaus MAVO, HAVO en VWO. Meteen na de goede start van de eerste 2 scholen (PO en VO) werd ook voldoende steun ontvangen voor VBO (VMBO Basis/Kader), Praktijkonderwijs (PrO) en meer vestigingen voor PO in enkele wijken.

Bedoeling is het islamitisch onderwijs aan te bieden vanuit een integrale visie, die naast het primair onderwijs en het volledige voortgezet onderwijs ook het speciaal onderwijs omvat¹.

Het doel is alle onderwijsniveaus aan te bieden op kwalitatief hoog niveau.

Het onderwijsaanbod met nieuwe scholen zal voor het PO starten met de onderbouw en de middenbouw, en voor het VO met alleen de eerste jaarlaag. Vervolgens zal het onderwijsaanbod jaarlijks worden uitgebreid met de volgende jaarlaag, totdat het volledige onderwijsprogramma wordt aangeboden voor alle jaarlagen en alle niveaus.

De visie op het onderwijs vanuit islamitisch perspectief in de Haagse, Nederlandse, en internationale samenleving wordt uiteen gezet in dit document. Vanuit het geloof staat verdraagzaamheid centraal.

Doelgroep

De doelgroep voor islamitisch onderwijs zijn kinderen uit islamitische gezinnen in en rond Den Haag, en dat zijn veelal gezinnen van (2e of 3e generatie) migranten. De kennis van de instituties in de Nederlandse samenleving vergt daarbij bijzondere aandacht. Dit wordt vertaald in de onderwijsvisie en het onderwijsprogramma. Juist de stad Den Haag biedt de kans om de Haagse scholieren in contact te brengen met de instituties van democratie en rechtsstaat. De school kiest daarom voor actieve deelname aan het Haagse cultuurmenu.

Vanwege de kwaliteit en de visie op het onderwijs in de pluriforme Haagse samenleving staat de school ook open voor andersdenkenden, mits zij religies, en specifiek de islam, respecteren. Velen hebben weinig gefundeerde kennis van de islam, en de visie van de islam op de medemens van welke achtergrond en overtuiging dan ook. SIION wil de nodige gefundeerde kennis meegeven, binnen een breder pallet van kennis over levensovertuigingen in de samenleving.

In de beeldvorming komen potentiële leerlingen voor het islamitisch onderwijs veelal uit zogeheten krachtwijken, en is er mogelijk sprake van leerachterstanden. Feitelijk is de islamitische gemeenschap, en daarmee de instroom, net zo divers als de samenleving zelf. Ongetwijfeld zullen er relatief veel leerlingen instromen met achterstanden op het gebied van leer- en burgerschapsontwikkeling. Daar zal op verschillende vlakken en manieren aandacht aan worden besteed in het onderwijs en de begeleiding. Maar er zullen ook talenten instromen op beide gebieden, de leerontwikkeling en de burgerschapsontwikkeling. Alle doelgroepen moeten zich kunnen ontwikkelen tot rolmodellen in hun toekomstige leefomgeving. De school werkt daarom vanuit de *growth mindset*², die het uitgangspunt biedt voor leerlingen van alle niveaus. Zo wordt het potentieel van de leerling maximaal ontwikkeld. Gezien de doelgroep kiest SIION voor PO in wijken met veel moslims en VO centraal in de stad / regio.

---

¹ Op lange termijn wordt overwogen islamitisch hoger onderwijs te ontwikkelen, maar dat is nu niet aan de orde.

² De *growth mindset*, tegenover de *fixed mindset*, is het ontwikkelconcept zoals beschreven door professor in de psychologie Carol S. Dweck, Stanford University, in 2012: "*Mindset: how you can fulfill your potential*".

Visie op burgerschapsonderwijs in Nederland en Den Haag

We are by nature and nurture. Elk kind heeft een eigen ontwikkelperspectief. Kinderen ontwikkelen zich vanuit een thuisomgeving. De school is erg belangrijk in de ontwikkeling van het burgerschap. Het onderwijs is de plek waar nadenken en meepraten over het algemeen belang kan plaatsvinden. Het onderwijs biedt bij uitstek de mogelijkheid om burgers uit te rusten met democratische inzichten en competenties. Het is aan de school om in te vullen wat daarvoor nodig is aan kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Leerlingen leren dat hun stem gehoord wordt en dat hun inbreng ertoe doet bij besluitvormingsprocessen in de klas en op school. Zij ervaren dat een ander ook een stem heeft en ontdekken daarbij overeenkomsten en verschillen tussen mensen. Leerlingen ontdekken hun primaire en secundaire emoties, ambities, talenten en ontwikkelpunten. Ze ontwikkelen zich cognitief en sociaal, en worden zich bewust van de eigen identiteitsontwikkeling en die van anderen, en hoe op een min of meer vreedzame manier om te gaan met verschillen van inzichten en belangen.

Kader

Burgerschapsonderwijs rust leerlingen toe om op basis van eigen idealen, waarden en normen te functioneren in een democratische en diverse samenleving. Burgerschapsonderwijs draagt bij aan het ontwikkelen van het vermogen en de bereidheid om binnen de kaders van de democratische rechtsstaat een bijdrage te leveren aan de instandhouding of verdere ontwikkeling van een democratische cultuur. Democratie veronderstelt en biedt ruimte aan een diversiteit van opvattingen en levensstijlen. Sociale cohesie is daarvoor van belang en dat vraagt om een inspanning om gedeelde waarden te onderkennen en verder te ontwikkelen. Bij leerlingen begint het met regels/afspraken in de eigen leefomgeving en dat breidt zich uit naar de publieke ruimte en de samenleving.

Hoofddoelen van het onderwijs zijn kwalificatie, socialisatie en persoonlijke ontwikkeling. Burgerschapsonderwijs draagt bij aan al deze hoofddoelen. Voor burgerschapsonderwijs is het belangrijk dat leerlingen kennis en inzicht ontwikkelen in onze diverse samenleving, de werking van onze democratische rechtsstaat, hun rol daarin, en hun handelingsperspectief. Ook voor de aansluiting op verschillende vormen van vervolgonderwijs of de arbeidsmarkt (kwalificatie) is burgerschap essentieel. Leerlingen moeten zich in verschillende omgevingen kunnen manifesteren, nu en later.

Socialisatie vergt het inwijden van leerlingen in een democratische cultuur en het stimuleren van een humane en vreedzame houding ten opzichte van anderen en de wereld om hen heen. Daar hoort individuele vrijheid bij, begrensd door de vrijheid van de ander en door de mogelijkheden van de leerling en zijn of haar omgeving. De spanning die zich hier aandient tussen individuele vrijheid en sociale normen is niet op te heffen: zowel autonomie als het vormgeven aan inclusie en sociale cohesie vanuit gedeelde waarden zijn tegelijkertijd doelen van het (burgerschaps)onderwijs.

Leerlingen maken deel uit van de samenleving. Wij beschouwen leerlingen als burgers, met gedrag, rollen, rechten en verantwoordelijkheden die passen bij hun leeftijd en hun ontwikkelingsniveau. Naarmate kinderen groeien ontwikkelen en uiten leerlingen waarden, overtuigingen en opvattingen. Zo ontwikkel je je als mens, maar de ontwikkeling kan ook leiden tot waardenbotsingen. De school wijst op (mogelijke) verschillen tussen algemeen geldende normen en individuele opvattingen. Wij bieden leerlingen handvatten om met verschillen van inzicht om te gaan en de overtuigingen, belangen en emoties te onderzoeken die daaraan ten grondslag liggen of daaruit voortkomen. Leerlingen leren over historische contexten waar gemeenschappen, staten, en onze democratische rechtsstaat uit zijn voortgekomen. Ze leren dat er andere bestuursvormen waren, zijn en denkbaar zijn. En zij leren langzaam maar zeker hoe zich te verhouden tot de rechtsstaat.

Burgerschapsonderwijs daagt leerlingen uit om verbanden te leggen tussen hun eigen leefwerelden en grotere maatschappelijke vraagstukken, zoals globalisering, duurzaamheid en technologie. Bedoeling is dat verband mee te geven voor alle onderwijsniveaus en -typen.

In dat verband leren leerlingen elk jaar meer om kritisch na te denken en gericht te reflecteren op deze complexe vraagstukken, die ook ethisch geladen zijn. Ook de (on)macht en (on)mogelijkheden van het individu in relatie tot instituties en structuren zijn thema's waarover zij aan het denken worden gezet. Binnen de schoolcontext en in de schoolomgeving brengen leerlingen hun burgerschap in praktijk, oefenen zij medezeggenschap en ontwikkelen zij de sociale en democratische vaardigheden die zij nodig hebben. Zij leren om te gaan met gezag en macht, met invloed en regels. Leerlingen worden zich bewust van de rechten en de plichten die zij als leerlingen en als huidig en toekomstig burger hebben. Zij weten hoe wetten werken en tot stand komen en verkennen en analyseren hoe zij invloed kunnen uitoefenen.

Context

Leerlingen van de Aida scholen groeien op in Nederland, en de Aida scholen starten specifiek in Den Haag, de internationale stad van vrede en recht. In die samenleving participeren zij, en daarvoor krijgen zij kennis, vaardigheden en onderwijs gericht op actief burgerschap mee. Maar wat vergt dat in deze samenleving?

Nederland was het eerste land dat in de Grondwet heeft verankerd dat ons land de internationale rechtsorde bevordert. Deze achtergrond biedt kinderen en jongeren die opgroeien in Nederland een kans om te leren hoe je als wereldburger actief kunt zijn. Dat kan des te meer in Den Haag. Den Haag is niet alleen de stad met het hart van de democratische rechtsstaat en de monarchie in Nederland. In de Hofstad zetelen nationaal zowel de wetgevende macht, onze volksvertegenwoordiging, de uitvoerende macht (incl. het Koninklijk Huis), als de rechtsprekende macht. Maar ook de rechtsprekende macht in de wereld zit (alleen) in Den Haag, in het Vredespaleis: het Internationaal Gerechtshof van de Verenigde Naties (VN) en het Permanent Hof van Arbitrage, waarmee de internationale rechtsorde begon.

Het recht beschermt kwetsbaren in de wereld. De grondwet biedt allerlei vrijheden, waaronder de vrijheid van religie, beschermt tegen elke vorm van discriminatie, en biedt daarmee mensen van alle gezindten en overtuigingen de kans om zich te ontplooien in de samenleving. Naast het Nederlands staatsbestel en kennis van de Europese Unie krijgen ook het handvest van de VN en de universele verklaring van de rechten van de mens een plek in het onderwijs op de diverse onderwijsniveaus in de internationale stad van vrede en recht. Daarmee ontwikkelen leerlingen een breed internationaal perspectief, met voldoende kennis en een gefundeerd beeld van recht en rechtvaardigheid.

Onderwijs genieten in Den Haag biedt daarom kansen qua wereldperspectief, en qua ontwikkeling. Deze achtergrond nemen we mee in het onderwijs, en dat vergt zowel iets van de leraren, de docenten en het kader van de scholen, als van het onderwijsprogramma. Vanuit deze achtergrond incorporeren de Aida scholen in het onderwijsprogramma de volgende leermiddelen:

- Belangrijke componenten uit het concept van de Vreedzame School (in een Vreedzame Wijk);
- Het Handboek Burgerschapsonderwijs VO van ProDemos (ism de VO-raad);
- Een leerlijn over internationale samenwerking, inclusief de rol van het Vredespaleis en de vele internationale instellingen in Den Haag, met kennismakingsbezoeken.

Taal

Mensen leren de wereld begrijpen aan de hand van de taal of talen die zij spreken en verstaan. Voor optimale participatie in de Nederlandse samenleving en de internationale stad van vrede en recht zijn talen van groot belang. Kwalitatief hoog onderwijs in de Nederlandse taal op alle niveaus is de basis voor het onderwijs aan de Aida scholen. Voor het islamitisch karakter van het onderwijs maakt ook de Arabische taal deel uit van het onderwijsprogramma in het PO en het VO. Met goede beheersing van vreemde talen wordt de participatie en de interactie met de groeiende internationale gemeenschap mogelijk. Daarom is in Den Haag niet alleen het beheersen van de Engelse taal noodzakelijk, dat al begint op PO-niveau.

Aangezien de verschillende internationale gerechtshoven en organisaties in Den Haag het Frans als voertaal gebruiken, en er in Den Haag veel dienstverlening is aan internationale rechters en diplomaten, zal in het VO (vanaf MAVO, HAVO, VWO) ook de Franse taal onderdeel uitmaken van het aanbod van het AIDA College. Deze laatste taal kan ook nuttig zijn voor leerlingen uit de Noord-Afrikaanse diaspora in Den Haag. Door dit aanbod kan het AIDA College ook VO-onderwijs aanbieden aan leerlingen uit gezinnen van diplomaten, uit Engelstalige, Franstalige en Arabische landen. Het AIDA College biedt daarvoor ook de kwaliteit.

History of civilisations, geschiedenis der beschavingen

Goede participatie in de internationale samenleving in Den Haag vergt kennis van de verschillende beschavingen. Respect voor andersdenkenden wordt vergroot wanneer leerlingen kennis hebben van de belangrijke elementen uit de diverse beschavingen door de eeuwen heen. Naast vaderlandse geschiedenis ontwikkelen Basisschool Aida en het Aida college daarom ook leerlijnen met projecten over diverse grote beschavingen: de Chinese beschaving, de Indische beschaving, de Egyptische, de Griekse en de Romeinse beschaving, de beschavingen van de Maya's en de Inca's, de Arabische en Saraceense beschaving, inheemse culturen in verschillende werelddelen, en de Europese en de Amerikaanse geschiedenis. Daarbij wordt per beschaving stil gestaan bij de periodes met grote ontwikkelingen in wetenschap, incl. bouwkunst, medische leer en natuurkunde, en de inrichting van de samenleving.

Leermiddelen: nader onderzoek en ontwikkeling. Een burgerschapscoördinator is hiervoor aangesteld.

Visie op religie en samenleving

De AIDA scholen bieden islamitisch onderwijs aan, waarbij de leer wordt vertaald naar participeren in de Nederlandse pluriforme samenleving, die steeds internationaler wordt qua bevolkings-samenstelling en invloeden. Tegen deze achtergrond wordt globale kennis aangeboden van alle grote wereldreligies en levensovertuigingen. De islam is een van de drie abrahamitische geloven. Aandacht zal in het onderwijs worden besteed aan de heilige boeken van deze drie geloven, naast de Koran ook de Tora en de Bijbel, en hun overeenkomsten. Daarbij wordt tevens geduid in hoeverre de verschillende religies gedeelde waarden hebben m.b.t. het omgaan met medemens en planeet. Het bezoeken van gebedshuizen van de diverse religies behoort tot de mogelijkheden. Leermiddelen voor docenten: Interreligieus werken.

Islamitisch perspectief

De islam, en de daaruit voortvloeiende opdracht voor moslims om zich te manifesteren in de samenleving, vormt het bestaansrecht voor het islamitisch onderwijs van SION en de AIDA scholen. Het islamitisch perspectief is wat de scholen van SION onderscheidt in de verzorgingsgebieden waar de AIDA scholen onderwijs aanbieden.

Het geloof: vreedzaam samenleven

Centraal in het onderwijsprogramma staat samenleven vanuit de leer van het islamitisch geloof. Gedurende de dag zal er ruimte zijn om het gebed te verrichten. Daarbij zullen de achtergronden van verzen in de Koran die worden gebeden worden toegelicht. Belangrijke leerstellingen daarbij zijn verzen als 'in het geloof is geen sprake van dwang' (*la ikraha fi din*, soera de Koe), 'u uw geloof, ik mijn geloof' (*lakoem dinoekoem wa liya din*, soera de Ongelovigen), en het leerstuk dat het niet aan de ene mens is om te oordelen over de andere mens, maar dat het oordeel is aan de Hoogste. Tevens zullen leerstukken uit de overleveringen van de profeet Mohammed, vrede zij met hem, worden toegelicht, zoals zijn uitleg dat gematigdheid van het geloof is. Aldus wordt een open en tolerante opstelling ten opzichte van andersdenkenden bevorderd.

Leermiddelen: Koran/Hadith en publicaties als "De rechten van niet-moslims in de islam".

Identiteit en voorbeeldgedrag

Geen mens heeft maar één identiteit. We zijn Hagenaar of Hagenees, Nederlander, soms met een dubbele nationaliteit, ADO of AJAX-fan of geen sportliefhebber, muzikant, bouwvakker of directeur, moslim, christen of niet-religieus. De kunst en de uitdaging is om je te ontwikkelen vanuit een geheel aan identiteiten dat in evenwicht is. Daarmee kun je als burger bijdragen aan de samenleving. Voor gelovigen van alle religies biedt het geloof een ethisch kader, richting en houvast voor de manier waarop je participeert in de samenleving. Dat geldt ook voor moslims, voor wie het geloof een essentieel onderdeel vormt van hun identiteit. Die zal herkenbaar zijn in de AIDA scholen. SIION en de AIDA scholen laten zich inspireren door de grote voorbeelden in de islam. Dat zijn de profeten, met Mohammed, vzmh, als laatste profeet, de sahaba, de metgezellen³, en de manier waarop zij moslims hebben geïnspireerd tot goede daden. De snelle groei van de islam in de wereldgeschiedenis was voornamelijk het resultaat van hun goede gedrag⁴.

De leiding van de stichting en van de scholen, de docenten en leraren, het ondersteunend personeel, van hen allen wordt op een vergelijkbare manier voorbeeldgedrag verwacht. Het onderwijspersoneel zal fungeren als rolmodel met *akhlaaq* (gedrag/omgangsvormen). Ter bevordering van de didactiek zal het gesprek over *akhlaaq* actief worden gevoerd met en binnen het leraren- en docentencorps. Zo zal de cultuur van de scholen erop zijn gericht het vreedzaam samenleven conform de leer uit te dragen. Hierdoor worden de leerlingen op een natuurlijke wijze geïnspireerd vanuit school, en kunnen zij veilig werken aan hun ontwikkeling. Zo draagt ook het islamitische onderdeel van de identiteit van de medewerkers van de school in belangrijke mate bij aan de vorming van de leerlingen.

Discriminatie en racisme

Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het vraagstuk van discriminatie en racisme, aangezien kinderen uit migranten gezinnen, naar verwachting toch een relevant onderdeel van de populatie van de school, daar regelmatig mee worden geconfronteerd. Het genoemde thema *History of Civilisations* zal bijdragen aan het bevorderen van begrip voor mensen uit andere culturen. Om ook de bewustwording rond diverse vormen van discriminatie te bevorderen, zal worden samengewerkt met maatschappelijke organisaties op diverse werkgebieden. Met maatschappijleer zal het gesprek over diversiteit worden bevorderd aan de hand van vraagstukken uit de praktijk en de leefwereld van de leerlingen. Daarbij worden docenten aangezocht die vaardig zijn in het faciliteren van de dialoog.

Fragmentering en globalisering

Door technologische ontwikkelingen verandert de samenleving razendsnel. Dit proces voltrekt zich ook steeds weer sneller. Producten, diensten en technieken worden ontwikkeld die nog onbekend zijn. Datzelfde geldt voor informatievoorziening: zowel correcte informatie als *fake news* verspreidt zich bijzonder snel, ook onder jongeren. Daarbij zijn jongeren impulsiever qua emoties en gedrag.

Daarom wordt aan de AIDA scholen veel aandacht besteed aan de vaardigheden om met nieuwe mogelijkheden en inzichten om te gaan, en om de juistheid van informatie te beoordelen. Veel informatie die wordt ontvangen dient ook te worden beoordeeld vanuit een ethisch perspectief. Daarom speelt het geloof ook hierbij een rol. Een voorbeeld: de islamitische leer leert vanuit soera 49, al Hujurat (de binnenste vertrekken), vers 12, dat (het verspreiden van) roddel is als het eten van het vlees van de ander, en dat de Schepper ons tot volken en stammen heeft gemaakt, opdat wij elkaar leren kennen. Hiermee kan vanuit het geloof worden onderbouwd hoe belangrijk het is om geen onjuiste informatie te verspreiden, elkaar niet te veroordelen, maar meer kennis op te doen over de ander. Vanuit islamitisch perspectief gaat onderwijs over technologische ontwikkelingen op deze manier hand in hand met het bevorderen van vaardigheden, burgerschap en verbinding.

---

³ De sahaba waren eerste volgers van de profeet Mohammed, vzmh, zoals de discipelen en apostelen volgelingen waren van Jezus Christus.

⁴ "Islam. Geschiedenis van een wereldgodsdienst", Karen Armstrong, 2005.

Hetzelfde geldt voor het bewustzijn dat nieuwe technieken gepaard gaan met het onttrekken van grondstoffen uit bepaalde delen van de wereld, en de impact daarvan op lokale gemeenschappen. Vanuit historisch perspectief geldt dit niet alleen voor nieuwe technieken, maar ook voor bestaande. Het islamitisch geloof leert daarbij dat goederen behoren tot hun rechtmatige eigenaren, geen onrecht te plegen, en hoe om te gaan met kapitaal. Vanuit deze leerstellingen wordt ook de kennis van technologie en de impact daarvan op de samenleving in de diverse vakken geïntegreerd in de ontwikkeling van het burgerschap.

Kernwaarden en bouwstenen

Kernwaarden en kerndoel

SIION en de Aida scholen opereren op grond van het islamitisch perspectief vanuit 5 kernwaarden.

Wij staan voor:

1. Vrede en rechtvaardigheid
2. Solidariteit en barmhartigheid
3. Lezen, onderzoeken en ontwikkelen
4. Collectieve en individuele verantwoordelijkheid
5. Handelen met overtuiging en moed.

Deze kernwaarden vloeien rechtstreeks voort uit de islam:

- 1) Vrede wensen moslims elkaar bij elke begroeting. Duurzame vrede vergt rechtvaardigheid.
- 2) Barmhartigheid (*Rahma*) is een kernbegrip in het geloof. Dit vergt solidariteit met je medemens.
- 3) De openbaring van de islam begon met '*Iqra!*' 'Lees!' Kennis en ontwikkeling zijn cruciaal in de islam.
- 4) Moslims leren dat je verantwoordelijkheid draagt voor je daden, evenals de *oemma*, de gemeenschap.
- 5) Uiteindelijk gaat het in het leven om het verrichten van goede daden, ook en juist als dat moeilijk is; dat was ook het voorbeeld van de profeet Mohammed, vzmh, dat de scholen de leerlingen meegeven.

Kerndoel voor de Aida-scholen is dat alle leerlingen opgroeien tot vreedzame, zorgzame, onderzoekende, ethisch ontwikkelde, en verantwoordelijke burgers.

Om dit doel te bereiken krijgt elke kernwaarde een thematische invulling in het onderwijsprogramma. In de 5 blokken tussen de schoolvakanties wordt aan elke kernwaarde gewerkt.

Voor de kernwaarde Vrede en rechtvaardigheid wordt goeddeels aangesloten bij het concept Vreedzame School van St. Vreedzaam. Zo wordt in het 1^e blok deelgenomen aan buitenschoolse activiteiten in het kader van de *Just Peace month* in Den Haag. Op een vergelijkbare manier wordt op iedere school per kernwaarde ieder in een blok invulling gegeven aan (projecten in) het onderwijs. Kernwaarde 3, leren, onderzoeken en ontwikkelen heeft een permanent karakter: de *growth mindset*.

Bouwstenen voor het burgerschapsonderwijs

De visie op het burgerschapsonderwijs vertaalt zich in een samenhangend onderwijsprogramma met de volgende 4 bouwstenen, die zijn door-ontwikkeld op de Bouwstenen Burgerschap van de SLO: Democratie, Diversiteit, Technologie en samenleving, Denk- en handelwijzen.

Deze bouwstenen voor burgerschap vallen verder uiteen in de volgende essentiële onderdelen in het onderwijs dat de Aida-scholen verzorgen:

- 1) Democratie
  - a. Vrijheid en gelijkheid
  - b. Macht en inspraak
  - c. Democratische cultuur
- 2) Diversiteit
  - a. Identiteit
  - b. Diversiteit
  - c. Solidariteit
- 3) Technologie en samenleving
  - a. Globalisering
  - b. Digitaal samenleven
  - c. Technologisch Burgerschap
  - d. Duurzaamheid
- 4) Denk- en Handelwijzen

Het burgerschapsonderwijsprogramma wordt zowel voor PO als VO per bouwsteen nader uitgewerkt in de Onderwijsplannen per school. De onderwijsprogramma's bieden per bouwsteen de nodige kennis, en leren de houding en vaardigheden, waardoor het gestelde kerndoel kan worden behaald: *De leerlingen groeien op tot vreedzame, zorgzame, onderzoekende, ethisch ontwikkelde, en verantwoordelijke burgers.*

Daarvoor zal er continu op worden gestuurd dat de leerlingen plezier hebben op school en in het onderwijs dat zij volgen. Plezier is belangrijk om de nieuwsgierigheid te bevorderen die nodig is voor de ontwikkeling van de kinderen vanuit de *growth mindset*.

Zowel op de kernwaarden, de invulling van de leerdoelen voor de bouwstenen voor het burgerschap, als op het plezier en het leefklimaat voor leerlingen en docenten op de scholen wordt actief gestuurd. In de governance wordt hier collectief door de Raad van Toezicht, Bestuur, en directie aan gewerkt, vanuit de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.

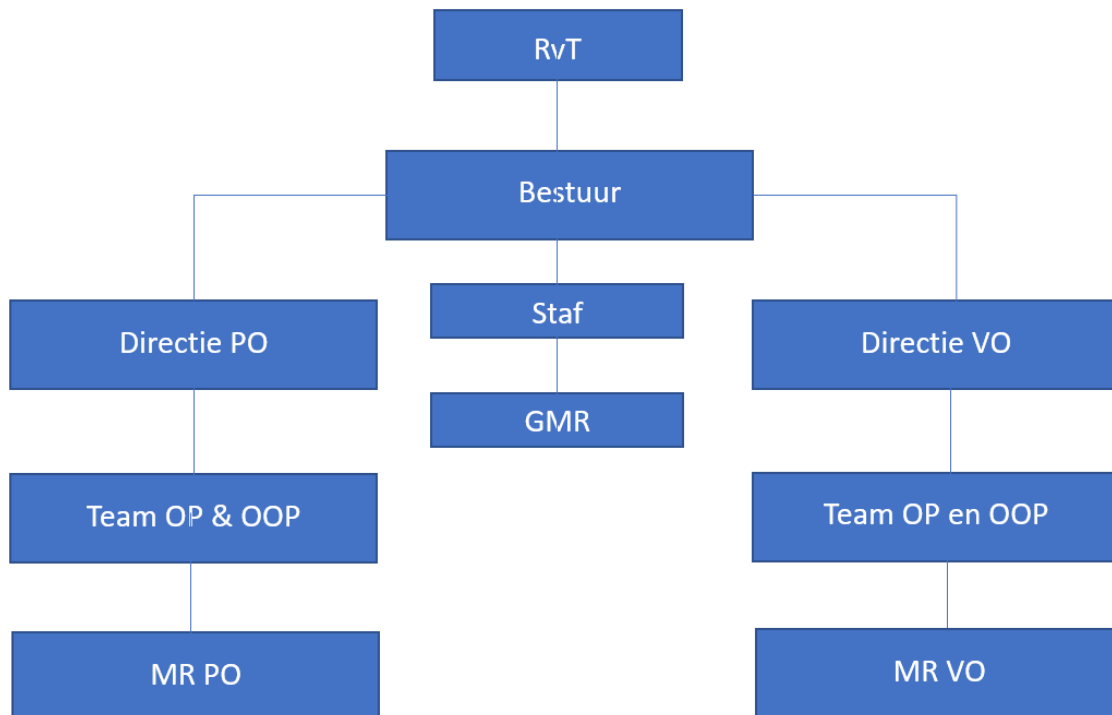
Leerdoelen worden verder geformuleerd per onderwijsniveau, per groep / klas, en ultimo per kind. Dat gebeurt op het niveau van de scholen en in nader uitgewerkte onderwijsplannen.

Organisatie van de Stichting SIION en de Aida scholen

De Stichting SIION

De Stichting SIION is de rechtspersoon die het innovatief islamitisch onderwijs organiseert. De stichting heeft een bestuur en een Raad van Toezicht, met specifieke verantwoordelijkheden. Het bestuur zal per school (PO-school per locatie, VO-school per locatie) een directeur aanstellen.

De stichting is als volgt georganiseerd:

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht stelt de profielen op voor bestuurders en benoemt en schorst de bestuursleden. Verder keurt de Raad de begroting en het jaarverslag goed, en ziet zij toe op de handhaving van de grondslag en de kwaliteit van het onderwijs. De Raad van Toezicht bestaat momenteel uit 3 leden en idealiter uit 5 portefeuillehouders:

- Voorzitter, die tevens de rol vervult van werkgever van de bestuurders
- Onderwijsportefeuille, kwaliteitsbewaking
- Portefeuille Theologisch profiel
- Portefeuille Huisvesting en Bedrijfsvoering, incl. Financiën
- Juridische portefeuille en risico management, tevens Secretaris.

Bestuur

Het bestuur van de stichting draagt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en realisatie van de visie en de begroting, de naleving van de wet- en regelgeving, draagt de verantwoordelijkheid voor goed werkgeverschap en het faciliteren van de medezeggenschap voor de werknemers van SIION. Het bestuur fungeert als werkgever en leidinggevende voor de directies.

De scholen

SIION richtte zich in eerste instantie op islamitisch onderwijs met twee scholen in Den Haag:

- PO: Basisschool IBS AIDA (regulier primair onderwijs, in Molenwijk, Laak);
- VO: AIDA College (MAVO, HAVO, VWO).

Nadat de scholen in 2024 een goede start hebben gemaakt worden zo spoedig mogelijk scholen voor de VO-niveaus VMBO Basis en Kader (VBO), Praktijkonderwijs (PrO) en later ook Speciaal Onderwijs opgericht. Ook worden basisscholen gestart in wijken waar daar behoefte aan is (voldoende steun). Per school wordt de organisatie en de kwaliteit van het onderwijs beschreven in de onderwijsplannen.

Directies

Elke school zal een eigen directie hebben. De directies dragen zorg voor de realisatie en de kwaliteit van het onderwijs op hun school, de aansturing en ondersteuning van het onderwijsteam, het ondersteunend team en het verzorgen van de medezeggenschap op de school, inclusief de ouders.

De teams

De teams op de scholen spelen in de praktijk de belangrijkste rol. De Aida scholen willen onderwijs leveren op hoog niveau. Die kwaliteit wordt ontwikkeld en bewaakt. De eisen van de Onderwijsinspectie vormen een ondergrens, maar SIION streeft een hoger niveau na. SIION hecht vanwege het toepassen van de *growth mindset* op de eigen organisatie ook aan kritische (zelf)evaluatie. Daarom wordt de kwaliteit en ontwikkeling van het onderwijs regelmatig besproken in de teams op de scholen en worden de Aida-scholen periodiek extern getoetst op de implementatie van de visie op het onderwijs in de praktijk, de kwaliteitsborging, en de leerproces.

Kwaliteitsmanagement met cyclische en iteratieve aanpak

De stichting kent in aanvulling op de statuten in ieder geval de volgende reglementen en regelingen:

- a. een reglement voor het bestuur (in overeenstemming met lid 4);
- b. een reglement voor het toezicht (in overeenstemming met lid 5);
- c. een toezichtkader met daarin de visie op en vormgeving van het toezicht;
- d. een managementstatuut met daarin de visie op en vormgeving van het management (in overeenstemming met de statuten);
- e. een reglement voor de medezeggenschap;
- f. een integriteitscode;
- g. een klachtenregeling;
- h. een klokkenluidersregeling.

Met het oog op kwaliteitszorg wil SIION naast toetsing door een Kwaliteitsmanager en de Onderwijsinspectie op termijn zorgen voor ISO-certificering en daarmee toetsing door een externe auditor van een certificerende instelling op de kwaliteitsprocessen en naleving van de regels en reglementen.

Reglementen en transparantie

SIION volgt de Code Goed Onderwijsbestuur. Het bestuur stelt voor de governance en de inrichting van de onderwijsprocessen reglementen vast. Deze reglementen zullen transparant worden gedeeld op de websites van SIION en de AIDA scholen. Voor de functies op alle niveaus zullen ook de functieprofielen transparant worden gemaakt.

Bijlage Actuele bezetting governance SIION

Raad van Toezicht

De personele bezetting van de Raad van Toezicht is in oktober 2024:

- Mohamed Ben Hammouch, voorzitter, werkgeversrol, portefeuilles huisvesting, juridische zaken;
- Bechir Gam, lid, portefeuilles onderwijs en theologisch profiel;
- Yossef el Idrissi, portefeuilles financiën en bedrijfsvoering.

De Raad werkt zorgvuldig toe naar de gewenste samenstelling.

Bestuur

Sinds juli 2023 bestaat het bestuur uit twee bestuurders:

- Turan Narcicegi, initiatiefnemer AIDA College, voorzitter, portefeuille Onderwijskwaliteit;
- Erik de Baedts, secretaris/penningmeester, portefeuilles Governance, Burgerschap & Bedrijfsvoering.

Directies

Sinds de start van de eerste twee scholen in augustus 2024 zijn de directeuren:

- PO: Yakup Calisir, IBS AIDA Laak;
- VO: Brahim Boukhari, AIDA College.